

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Andreae Alciati Emblemata

Alciati, Andrea

Patavii, 1661

Picea. Emblema CCIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-127360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127360)

Picea .

EMBLEMA CCIII.

A T Picea emittat nullos quòd stirpe stolones,
Illius est index, qui sine prole perit.

COMMENTARI I.

L.
Picea de-
scriptio.

PICEA arbor est procerà, multis ramis luxurians, nò solum quidem circa verticem, sed multò inferius, ac infra caudicis medium, qui reflexi terram versus nutantes non raro dependent. Folia angusta sunt, non qualia pini, sed breviora latioraq; abietis similia, quibus tamen nigriora, latiora, molliora, tenerioraq; que etiam nò orbiculariter, vt abietis, teneriores virgulas conuestiunt, sed è duobus tantummodò sibi oppositis lateribus, frequentia admodum densiq; exeunt, veluti tivo, cuius folia satis amulantur. Conus huius oblongus est, & abiegno ferè simi-

lis, iam & *πιτυοκάρυα* vix in alia vlla arbore, quàm in sola picea reperiuntur, teste Bellonio: sic vt non temerè *pityocampæ*, ac picearum eruce vocentur (quas hoc loco appictas vides) tamen plerique interpretes pinorum erucas nominent. Asinus quid hic sibi velit, nò satis perspicio, nisi forsan sterilitatem muli indicet.

SCHOLIASTES Homeri Iliad. II.
ait: *καὶ γὰρ ἡ πίτυκ κοπέσα ἐκ ἀίνου θλάσων· καὶ τὸ δάκρυον αὐτῆς ἰσοπίκρον, ἢ πύσσα.* Hoc est: Picea succisa non remittit stolonem: & lacryma eius est eisa non amara, qua est pix. Quapropter admiratione

tione

tione non caret, Herodotum scribere, vñ
solanq; arborum pinum recisam nō suc-
cescere amplius, verum interire sūdicus,
vel (vt ipse ait) *πυρολθρος*. nata inde pa-
rœmia, vt exteri dicantur pinus modo,
quæ profus intercitant: cum manifestum
fiat, piceam & cupressum idipsum pati,
sed & pleraq; alia, nisi forè cognationem
aliquã inter hæc arbores intellexit, pro-
ptereaque vno pinus nōmine accipiendas
constituit. Quod ad piceam attinet, sciend-
um, Eustathio tradente, id Homericum
ἔχπευλις, inde profuxisse, ac pro mortif-
ero interpretari, etiamsi ad amaritudinē
referunt alij. Vide adagium, *Pinus in-*
movem.

III.
Stolo.

STOLONES] Stolo, virgultum est ex
arborum radicibus aut trunco productū,
Quid sit stolo declarat his verbis Varro
lib. 1. de re rust. cap. 2. Nam Stolonis lex il-
la, quæ vetat plus quingenta iugera habe-
re ciuem Romanum, & qui propter dili-
gentiam cultura Stolonum confirmavit
cognomen, quod nullus in eius fundo re-
periri poterat stolo, quod estodiebat cir-
cum arbores è radicibus, quæ nascerentur
è solo, quos stolones appellabant. Pinius
lib. 17. cap. 1.

Illius est index] symbolum.

IV.
Picea
Symbolū.

PICEA itaque, quæ nullos emittit è
sua stirpe stolones, hominem arguit, qui
sine liberis deedit: aut referetur in eos,
qui nullū sui monumētum relinquunt, sed
eorum vita ac mors iuxta æstimatur, vt ait
Sallustius. Nisi noster hic malit alludere
ad consuetudinem iam olim receptam in
medijs quorundam monachorū claustris,
in quibus videre est proceras quasdam
piceas confetas, quæ sunt pini species,
perpetua viriditate conspicuas, quæ nec
fructus nec stolones educant, sed sola vm-
bra se commendat. Ego (dicit Minos)
cum aliquando rogarem causam, cur po-
tius hanc plantam monachi in loco clau-
strorum conspicuo, quàm alias quasdam
frugiferas confererent, docuit me vir mi-
nimè malus, sed qui tamen neque nare,
neque literas nosset, id habere arcani ali-
quid: nempe cum ad preces antelucanas
cucullari sodales summo manè accincti
prodirent, si arborem eam primò conspe-

Cur plo-
rumq; pi-
cea in
in sto-
rys.

zerūt, rei omnis Venereæ cogitatione im-
munes toto die fore. Quam suauem pro-
fectū & nimis dilutam opinionē viderint
etiam ipsi cœnobitæ. Ac puto id citius in
morem venisse, vt arbor ea index esset or-
bitatis, cui nomen dedere, qui vitam reli-
giosam profitemur. At, absit inuidia dicto,
id referre quodammodo vitam quorun-
dam monachorum crediderim, qui, vt pi-
ceæ, neque fructum ferunt, neq; stolones,
sed sola vmbra (quid enim ijs longè mul-
tis, præter vmbra?) proficiunt. Inò rī-
des, & nimis vñcis naribus indulges, ait ali-
quis. Certè, nam & ridendo dicere verum
nil verat, & interdum arrepto miscemus
seria ludo. At ea non fuit Alciati mens, ne-
que consilium, vt bonos illos sodales sale
isto aspergeret. Credo non id voluit; quã-
vis eundem non puto fuisse *ἀγλασόν*.
Quare id potiùs trahimus ad orbitatis
symbolum, vt picea eos designet, qui sine
prole, sine posteritatis spe decedunt: quos
vt felices pronunciem, obstat vulgò con-
cepta opinio. Certè alacriores & expeditio-
res mori debent, nihil post tergum relin-
quentes, quod eos vellicet: ille ingens dor-
lor cessat, ex commiseratione oriens defe-
rendæ prolis, immaturæ præsertim, & pa-
terno præsidio indigentis, perque atatem
inoopiamq; consilij iniurijs & casibus mul-
tis exposita, Quod si in illis (vt vulgo
dicitur) seruari ac perpetuari suum no-
men obtabant, ipsi quoq; vulgariter falle-
bantur: siquidem filiorum obscuritas cre-
berrima, nec illustrare ipsa vtiq; nec ser-
uare potest paternum nomen. At perrara
filiorum claritas vt ipsos filios semper cla-
ros facit, sic parentes interdum vicinitate
obtegit obscuratq; quasi Sol minora sīde-
ra; quod nusquam euidens, quàm in
Iulij Cæsaris patre cognoscitur, quem pe-
nè ignotum filij splendor fecit. Et ad sum-
mam; quisquis in filio sui nominis spem
reponit, rem pertenuem labilem; in vase
fictili locat ac ruinoso, quodq; est inconsul-
tius, nō suo, rem maioris apud vulgus,
quàm apud doctos precij, neurtris tamen
contemnendam, sed cum honestius, tum
certius locandam in suis incorruptibili-
bus vasīs ac solidis in virtute propria, in
rebus gestis, in literis.

Commo-
ditas orbē
tatis.

Cotonica